

**Załącznik
do uchwały Nr XX/304/2008
Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 28 lutego 2008 roku**

**MIEJSKI
PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY
W
RODZINIE
NA LATA 2008-2011**

Kalisz 2008 r.

Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie bądź zaniechanie działań naruszające prawa albo dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc doznana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, może być skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie.

Zjawisko przemocy nie jest jednoznaczne. Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną, zaniedbanie. Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni. Sprawcy przemocy są bezwzględni: zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstracje swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne, a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny ofiary, poczucia bezsilności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Dlatego też większość ofiar przemocy potrzebuje pomocy innych, bez tego same nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Mimo, że w relacjach międzyludzkich przemoc istniała od zawsze ale mówiono o niej niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które dopiero od kilkunastu lat istnieje w świadomości społecznej w naszym kraju i jest przedmiotem świadomych skoordynowanych działań zaradczych. Dwanaście lat temu uchwalono Polską Deklarację w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz powołano Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” a od 10 lat funkcjonuje w naszym kraju procedura „Niebieskich Kart”.

Próba podjęcia celowych, zamierzonych oraz jednolitych działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493). Ustawa ta została uchwalona „w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie”.

„Art. 6. w/w ustawy brzmi: „Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. nr 64, poz. 593, z późn. zmianami) i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 147, poz. 1231, z późn. zmianami), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.”

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązała Radę Ministrów do przyjęcia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (przyjęty uchwałą Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r.), którego zadaniem jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań, mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie jak i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy ofiarom przemocy rodzinnej, a także w podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców.

I. PODSTAWOWA INFRASTRUKTURA PODMIOTÓW ZAJMUJĄCYCH SIĘ PRZECIWDZIAŁANIEM PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA

Od wielu lat na terenie miasta Kalisza prowadzone są działania zmierzające do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie. Istniejąca infrastruktura w tym zakresie przedstawia się następująco:

Centrum Interwencji Kryzysowej - jednostka wielofunkcyjna, czynna całą dobę, znajdująca się przy ul. Granicznej 1, której głównym zadaniem, jako ośrodka interwencji kryzysowej, jest udzielenie kompleksowej profesjonalnej pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, w tym tymczasowego schronienia.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających ze schroniska dla ofiar przemocy w rodzinie na przełomie trzech ostatnich lat:

Lata	2005	2006	2007
Liczba mieszkańców schroniska dla ofiar przemocy w rodzinie	84	90	76

Wszystkie osoby zgłaszające się do CIK mogą skorzystać ze specjalistycznej pomocy m.in. psychologicznej, prawnej, pedagogicznej oraz innych form pomocy, których podstawowym celem jest wyeliminowanie negatywnych skutków kryzysowych zdarzeń oraz zredukowanie powstałych w ich efekcie urazów.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób, które na przestrzeni trzech ostatnich lat zgłosiły się do CIK po raz pierwszy.

Lata	2005	2006	2007
Liczba osób zgłaszających się do CIK po raz pierwszy	875	972	925

Liczba zgłaszających się do CIK ofiar przemocy w rodzinie jest uzależniona od działalności innych służb i jednostek, które w ramach swojej działalności spotykają się w sposób bezpośredni ze zjawiskiem przemocy domowej w środowiskach rodzinnych (np. MOPS, Policja, szkoły, placówki służby zdrowia).

CIK podejmując i prowadząc działania interwencyjne w stosunku do osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz udzielając stosownej pomocy i wsparcia, m.in. poradnictwa specjalistycznego, sprawia, że miasto zapewnia osobom dotkniętym przemocą domową profesjonalną pomoc spełniając nie tylko prawne ale i społeczne wymagania w tym zakresie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka organizacyjna pomocy społecznej która zapewnia realizację zadań pomocy społecznej w ustawowym zakresie. Zjawisko przemocy w rodzinie nie tylko spełnia wymogi kryteriów trudnej sytuacji życiowej, z których wynika obowiązek interwencji i wsparcia ze strony pomocy społecznej, ale także jest wymienione wprost w spisie sytuacji, z powodu których pomoc społeczna jest zobowiązana podejmować

działania. Bezpośrednią pomocą rodzinom, w których występuje przemoc bądź w przypadkach jej podejrzenia, zajmują się pracownicy socjalni. Pomoc może być świadczona w formie pieniężnej (różnego rodzaju zasiłki) i niepieniężnej (np. praca socjalna, pomoc rzeczowa, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia, mieszkania chronione, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, szkolenia, poradnictwo rodzinne itd.). Ponadto od kilku lat funkcjonuje kwestionariusz „Niebieska Karta-Pomoc Społeczna” - jako załącznik do kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wypełnianie niebieskich kart przez pracowników socjalnych jest nie tylko wymogiem ustawowym, który może pomóc w ukaraniu sprawcy, ale przede wszystkim otwiera szansę ofiarom przemocy w rodzinie na oferowane dla nich w mieście formy pomocy i wsparcia, z których mogą w pełni skorzystać.

Poniższa tabela przedstawia ilość zgłoszeń przemocy w rodzinie zarejestrowanych w MOPS oraz najważniejsze działania podejmowane na rzecz osób uwikłanych w przemoc w rodzinie na przestrzeni dwóch ostatnich lat:

Lata	2006	2007
Ilość zgłoszeń przemocy w rodzinie	151	97
Ilość założonych „Niebieskich Kart-Pomoc Społeczna”	24	26
Rozmowy wspierające	85	84
Spotkania z psychologiem	27	8
Porady prawne	11	9
Udział w grupie wsparcia dla ofiar przemocy	11	8
Skierowanie do specjalistycznych placówek, w tym do CIK	9	4

Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Alkoholowej i Osób Uzależnionych - (ul. Śródmiejska 23), czynny w każdą środę i czwartek od godziny 15.30 do 19.30, przy którym prowadzona jest grupa terapeutyczna dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy.

Poniższa tabela przedstawia ilość konsultacji, których udzielono w ramach funkcjonowania Punktu na przestrzeni ostatnich trzech lat:

Lata	2005	2006	2007
Ilość udzielonych konsultacji	373	337	402

Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest szybka i skuteczna pomoc dzieciom krzywdzonym, w tym podejmowanie interwencji. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele różnych służb i jednostek, którzy w swej pracy zawodowej stykają się z przypadkami dzieci – ofiar przemocy domowej. W sytuacji, gdy sprawa wymaga działania interdyscyplinarnego różnych instytucji, zwoływane jest w trybie pilnym spotkanie, na którym ustala się plan pomocy danemu dziecku realizowany przez poszczególnych członków zespołu.

Poniższa tabela przedstawia ilość spraw, którymi zajmował się Zespół Interdyscyplinarny w ostatnich trzech latach:

Lata	2005	2006	2007
Ilość spraw	3	10	7

Wzrost ilości spraw, jakimi zajmował się zespół na przestrzeni ostatnich lat, świadczy o tym, że służby zajmujące się pomaganiem dzieciom zaczęły korzystać z interdyscyplinarnego sposobu pomocy, który znacznie skraca i czyni skuteczniejszym cały proces pomocy dziecku krzywdzonemu.

Komenda Miejska Policji w Kaliszu

W przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie policja ma do odegrania niezmiernie ważną rolę i często od skuteczności interwencji zależy, czy pomoc udzielana przez inne służby będzie efektywna. Przemoc domowa wymaga od policji większej aktywności udzielania pomocy niż inne formy przemocy, wobec której interweniuje policja. Policjant musi umieć podjąć działania wobec sprawcy jak i ofiar, co zazwyczaj jest trudne, zwłaszcza w sytuacjach ostrej przemocy, gdy policjant skupia całą uwagę na powstrzymaniu sprawcy i nie ma możliwości jednocześnie prowadzić rozmowy z ofiarą przemocy. Zapewnienie bezpieczeństwa ofierze nie polega jedynie na działaniach doraźnych, np. odwiezieniu do izby wytrzeźwień nietrzeźwego sprawcy.

Interwencje domowe: w wielu przypadkach dzięki temu, że podczas interwencji domowej wypełniana jest „Niebieska Karta”, ofiary przemocy podejmują działania mające na celu m.in. ukaranie sprawcy za jego zachowania. Zasadnym jest więc kontynuowanie działań, polegających na udziale pracowników służb społecznych (pracownicy CIK i MOPS) razem z policją w interwencjach domowych. Zadaniem pracowników służb społecznych uczestniczących w interwencjach wraz z policją jest nawiązanie kontaktu z osobą doznającą przemocy w rodzinie, podjęcie stosownych do okoliczności działań interwencyjnych oraz wskazanie możliwości dalszego skorzystania z pomocy i wsparcia odpowiednich służb i placówek w mieście, dając jednocześnie funkcjonariuszom policji profesjonalne wsparcie.

Poniższa tabela przedstawia ilość interwencji domowych podejmowanych przez policję oraz ilość uruchomionej procedury „Niebieskiej Karty” na przestrzeni ostatnich trzech lat

Lata	2005	2006	2007
Ilość interwencji	3218	3008	2962
„Niebieska Karta”	357	446	845

„**Niebieski pokój**” – pomieszczenie znajdujące się w Komisariacie Policji przy ul. Kordeckiego w Kaliszu – przeznaczone do przesłuchań dla dzieci - ofiar i świadków przemocy w rodzinie. W 2006 roku odnotowano, że w 30 przypadkach prokurator w obecności psychologa korzystał z „Niebieskiego pokoju” podczas przesłuchań nieletnich. W roku 2007 pomieszczenie wykorzystano do w/w celów 27 razy.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

- Ustawa z dnia 26.10.1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r Nr 64, poz. 1493z późn zm.),
- Uchwała Nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 r. w sprawie Krajowego programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

III. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy,
- jawności działania organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby,
- szczególnej ochrony dzieci z zachowaniem ich prawa do wychowania w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

W związku z powyższym, realizatorzy programu oraz podmioty współpracujące dołożą wszelkich starań, aby realizacja programu przebiegała sprawnie i skutecznie oraz aby podejmowane w ramach programu działania przebiegały w atmosferze partnerstwa, dobrej woli i zrozumienia zjawiska przemocy w rodzinie przy przyjęciu głównych w programie założeń, którymi są:

- Za najważniejsze uznaje się bezpieczeństwo ofiary przemocy w rodzinie.
- Za przemoc w rodzinie zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
- Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
- Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia dla przemocy w rodzinie.
- Podstawowym celem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest bezskuteczna.
- Ofiara przemocy w rodzinie cierpi najbardziej na skutek wielokrotnego urazu i w jej stronę muszą być ukierunkowane pierwsze działania.

IV. CEL OGÓLNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel ogólny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których występuje przemoc.

Celami szczegółowymi Programu są:

- podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup społecznych,
- zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- dostosowanie zasobów istniejących na terenie m.st. Kalisza do potrzeb tworzonego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodzin,
- zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie.

PODSTAWOWE NURTY DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU

1. **Działania uprzedzające:** diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie:
 - poszerzenie wiedzy na temat rozmiarów przemocy w rodzinie,
 - podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie,
 - szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
2. **Działania interwencyjne:** opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie:
 - stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
 - zapobieganie kontaktowaniu się sprawców przemocy w rodzinie z osobami pokrzywdzonymi.
3. **Działania wspierające:** psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie:
 - wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz w przerwaniu cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym aktom przemocy w rodzinie.

4. **Działania korekcyjno- edukacyjne:** kierowane do sprawców przemocy w rodzinie:
- powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie.

VI. KOORDYNACJA I REALIZACJA PROGRAMU

1. Koordynacja Programu:

Koordynacją realizacji programu zajmuje się **Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Kalisza.

W skład Zespołu wchodzi:

- Przedstawiciel/le Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miejskiego w Kaliszu,
- Przedstawiciel/le Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu,
- Przedstawiciel/le Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu,
- Przedstawiciel/le Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu,
- Przedstawiciel/le Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kaliszu.

Obsługę techniczną Zespołu zapewnia Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miejskiego w Kaliszu, który jednocześnie kieruje pracą Zespołu.

Główne zadania Zespołu:

- Opracowanie programu i nadzór nad jego realizacją,
- Okresowe monitorowanie efektów działań, podejmowanych w ramach programu,
- Okresowe dokonywanie oceny realizacji programu przez poszczególnych realizatorów i w miarę potrzeb, dokonywanie stosownych korekt,
- Koordynowanie i pomoc w podejmowaniu działań programu wymagających szerszej współpracy służb i jednostek,
- Koordynowanie wszelkich innych działań, mogących przyczynić się do powstrzymania przemocy w rodzinie, a nie ujętych w programie.

2. Realizatorzy Programu:

- Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu,
- NZOZ Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Kaliszu,
- Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych UM w Kaliszu,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Kaliszu.

3. Podmioty współpracujące przy realizacji Programu:

- Komenda Miejska Policji,
- Prokuratura Rejonowa,

- Sąd Rejonowy,
- Kuratorzy Sądowi,
- Punkt Konsultacyjny dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz osób uzależnionych od alkoholu,
- Zespół Interdyscyplinarny pomagający dzieciom krzywdzonym,
- Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy,
- Straż Miejska,
- Zakład Karny,
- szkoły, szkoły wyższe,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Katolickie Stowarzyszenie „KARAN”.

4. Podmioty zewnętrzne.

W realizacji Programu mogą uczestniczyć również inne organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz inni partnerzy zewnętrzni, w tym media. W miarę potrzeb do współpracy przy realizacji programu mogą być zapraszani eksperci (w zależności od celu i rodzaju zadania).

VII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań Programu finansowana jest:

1/ z Budżetu Miasta Kalisza w ramach środków za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,

2/ w ramach środków własnych jednostek (w zakresie ich zadań statutowych i ustawowych),

3/ ze źródeł zewnętrznych (w tym środki z Budżetu Państwa – programy celowe).

**Załącznik do „Miejskiego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
na lata 2008-2011”**

Harmonogram realizacji Programu

Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy	partnerzy	Termin realizacji
-----------------------------	----------------	---------------------	------------------	------------------------------

1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	1. Edukacja społeczna – upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie: - opracowanie i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych tj. broszur, ulotek, plakatów, informatorów, poradników w miejscach użyteczności publicznej, - emisja spotów reklamowych, - artykuły w prasie na temat zjawiska przemocy, - konferencje prasowe i debaty społeczne,	CIK, WSSM, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, MOPS	Media, Komenda Miejska Policji, Służba zdrowia, Szkoły, Straż Miejska,	2008-2011
	2. Obchody Światowego Dnia Rodziny – 15 maja: - festyn rodzinny propagujący rodzinne spędzanie wolnego czasu, konstruktywne formy współżycia oraz wychowania w rodzinie.	CIK, WSSM	Komenda Miejska Policji (dzielnicowi) Media Straż Miejska	każdego roku
	3. Popularyzacja i prezentacja założeń Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	Zespół koordynujący	Media	2008-2011
	4. Badania ankietowe wśród mieszkańców Kalisza na temat zjawiska przemocy (badanie świadomości społecznej oraz badanie wiedzy mieszkańców Kalisza na temat dostępności oferty pomocowej).	Zespół koordynujący	Media, Szkoły Wyższe, Centrum Wolontariatu	2008-2011
	5. Organizacja i współudział w lokalnych kampaniach edukacyjnych oraz udział w kampaniach ogólnopolskich.	Zespół koordynujący	media	2008-2011
	6. Obchody Światowego Dnia Przeciwdziałania Przemocy - dzień otwarty w Centrum Interwencji Kryzysowej – konferencja tematyczna	CIK, WSSM		każdego roku listopad 2009
	7. Opracowanie i upowszechnienie poradnika – informatora o Programie oraz instytucjach i organizacjach realizujących zadania miasta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w formie elektronicznej – internet, wersja drukowana).	Zespół koordynujący	CIK, MOPS, WSSM, Komenda Miejska Policji, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	II półrocze 2008

2. Zwiększenie dostępności działań profilaktycznych i terapeutycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup społecznych.	1. Monitoring oferty profilaktycznej oraz promocja w środowisku lokalnym.	Zespół koordynujący	szkoły, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2008-2011
	2. Współpraca z realizatorami programów w zakresie przeciwdziałania przemocy w środowiskach szkolnych i rówieśniczych:	WSSM,	Zespół koordynujący	2008-2011
	- realizacja warsztatów edukacyjnych dla młodzieży, rodziców i nauczycieli,	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, CIK, Komenda Miejska Policji	Szkoły	2008-2011 (cyklicznie)
	- kluby „Fair play”,	Stowarzyszenie „KARAN”,	Szkoły	2008-2011
	- Punkt Konsultacyjny dla rodziców i nauczycieli,	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,		2008-2011
- realizacja programu „Niebieskie godziny” w szkołach.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, szkoły		2008-2011	
3. Współpraca z realizatorami programów w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do osób dorosłych:	WSSM	Zespół Koordynujący	2008-2011	
- wspólne dyżury osiedlowe – konsultacje i poradnictwo dla mieszkańców miasta Kalisza,	CIK, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Komenda Miejska Policji.	Rady Osiedla	od IV kw. 2008	
- uwzględnienie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w pracy socjalnej, kierowanych szczególnie do „młodych – dorosłych”.	MOPS		2008-2011	

3. Zwiększanie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.	1. Opracowanie i wdrażanie procedur postępowania z osobami uwikłanymi w przemoc domową.	Zespół koordynujący	MOPS, Policja, CIK, Sąd, Prokuratura	2008-2009
	2. Szkolenie różnych grup zawodowych (między innymi: policji, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych, nauczycieli, służbę zdrowia, zespół interdyscyplinarny) z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – propagowanie procedury „Niebieska Karta”.	WSSM		2008-2011 cyklicznie w miarę potrzeb
	3. Organizowanie warsztatów i seminariów służących poprawie współpracy i wymianie doświadczeń w ramach Programu.	WSSM, Zespół koordynujący		2008-2011 wg potrzeb
4. Dostosowanie zasobów istniejących na terenie m. Kalisza do potrzeb tworzonych programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Inwentaryzacja posiadanych zasobów: placówek, kadry, programów (ocena istniejącej infrastruktury) oraz opracowanie mapy placówek świadczących pomoc	WSSM, Zespół koordynujący		2008 i 2011
	2. Monitoring i modyfikacja programu	Zespół koordynujący		2008-2011
	3. Współpraca z innymi samorządami oraz współpraca międzynarodowa w zakresie przeciwdziałania przemocy.	Zespół koordynujący, WSSM		2008-2011
	4. Pozyskiwanie nowych programów oraz dostosowanie już istniejących pod względem przydatności i efektywności.	Zespół koordynujący, WSSM		2008-2011

5. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc z uwzględnieniem potrzeb wszystkich członków rodzin.	<p>1. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie pozostającym w środowisku zamieszkania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, pedagogiczne, prawne i socjalne, - prowadzenie grup terapeutycznych i grup wsparcia dla ofiar przemocy, - prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i dla osób uzależnionych, - uruchamianie procedur „Niebieskich Kart”, - podejmowanie interwencji kryzysowej, - wspólne interwencje policji i pracowników służb społecznych - funkcjonowanie „Niebieskiego pokoju” – miejsca do nie traumatycznych przesłuchań 	<p>CIK, MOPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p> <p>Stowarzyszenia, instytucje, osoby fizyczne</p> <p>wyłonieni realizatorzy</p> <p>Komenda Miejska Policji, MOPS, MKRPA, CIK,</p> <p>Komenda Miejska Policji</p>		<p>2008-2011</p> <p>2008-2011</p> <p>2008-2011</p> <p>2008-2011</p> <p>2008-2011</p>
	<p>2. Udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie opuszczającym dotychczasowe miejsce zamieszkania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpiecznego schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie, - zapewnienie pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej i innej. 	CIK	MOPS, Policja	2008-2011
	<p>3. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, udzielającego pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie interwencji, - poradnictwo specjalistyczne. 	Zespół Interdyscyplinarny	WSSM, Zespół koordynujący	2008-2011
	<p>4. Realizowanie programów interwencji i wsparcia dla osób starszych oraz osób niepełnosprawnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działania informacyjno- edukacyjne, - poradnictwo i wsparcie specjalistyczne. 	MOPS	DPS, DDPS, Komenda Miejska Policji, Środowiskowy Dom Pomocy „Tulipan”, CIK, WTZ	2008-2011
	<p>5. Realizacja programów dla osób</p>	WSSM	NZOZ Poradnia	2008-2011

6. Zintegrowanie środowisk i działań na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie	<p>Współdziałanie instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych oraz koordynacja działań podejmowanych w ramach tworzonego programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powołanie Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jako organu doradczego, opiniotwórczego i koordynującego, - wypracowanie i wdrożenie procedur współpracy służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, - zaproszenie partnerów i podpisanie porozumień o współpracy. 	WSSM, Zespół koordynujący	wszyscy realizatorzy Programu i podmioty współpracujące przy jego realizacji	2008-2011 2008
--	--	---------------------------	--	-----------------------